

Regiondakı yeni status-kvo Azərbaycanın hərbi-siyasi qələbələrinin nəticəsidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müzəffər liderliyində Vətən müharibəsi və anti-terror tədbirlərində qazandığı böyük zəfərin ardınca yaranan yeni geosiyasi konfiqurasiyanın bütövlükdə regionun sülh, sabitlik və əməkdaşlıq mühitində ehtiva olunan qarantına çevrildiyinə şahidlik etməkdəyik. Dövlət başçımızın ümumbəşəri dəyərlərə sadıq qalaraq bütün dünya xalqları ilə sülh və əməkdaşlıq şəraitində yaşamaq və bu istiqamətdə fəaliyyət göstərməyi, habelə digər dövlətlərlə beynəlxalq hüququn ümumtəminatı normalarında əksini tapan prinsipləri rəhbər tutmaqla qurulan əlaqələr formatında həyata keçirdiyi çoxvektorlu xarici siyasət kursunun müşahidə olunan uğurları, eyni zamanda zəfərimizin yalnız hərbi-siyasi realığa söykənmədiyini, həm də özündə çoxşaxəli pozitiv spektrləri əhatələdiyini göstərməkdədir.

kimi çıxış edə bilməməsi tarixində ilk dəfə olaraq Azərbaycanın timsalında tədricən Cənubi Qafqazda əlverişli investisiya mühiti yarandı. Beləliklə, nəticə etibarilə tarix boyu bizim üçün böyük problemlərə yol açan coğrafi mövqeyimiz ölkəmizin inkişaf və tərəqqisində, xüsusən iqtisadi potensialının realizəsində mühüm rol oynayan dividendə çevrilməyə başladı.

Əlbəttə, qeyd olunan proseslər, o cümlədən Azərbaycanın artan iqtisadi potensialının təsiri ilə hərbi-siyasi imkanlarının güclənməsi bölgənin siyasi arxitekturasının müəyyənləşməsində respublikamızın roluna birmənalı müsbət təsir etmiş, Bakı bölgənin aparıcı aktoru kimi qəbullanmışdır. Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə başlanmış sülh prosesinin beynəlxalq hüququn ümumtəminatı normalarında əksini tapan prinsiplərə əsaslanması, dövlətlərin bərabərliyi və suveren əməkdaşlığı kontekstinin rəhbər tutulması, qarşılıqlı hörmətlə ehtiva olunan niyyətlərin bəyan olunması ölkəmizin irəli sürdüyü direktivlərə münasibətdə hər hansı şübhəyə yer qoymadığı üçün uzun bir dövr ərzində regionda sülh gündəliyi qarşısında əngəl kimi çıxış edən beynəlxalq subyektlər də prosesə dəstək verməyə başladılar. 8 avqust 2025-ci ildə Vaşinqtonda ABŞ və Azərbaycan arasında, o cümlədən Azərbaycan və Ermənistan arasında aparılan danışıqlar və əldə olunan razılaşmalar, həmçinin Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin bərqərar edilməsinə dair sazişin paraflanması məhz bu reallığın bariz nümunəsi hesab edilə bilər.

Aydındır ki, qeyd olunan status-kvo Azərbaycanın hərbi-siyasi qələbələrinin birmənalı nəticəsidir. Lakin onu da nəzərdən qaçıрмаq olmaz ki, bölgədə marağı olan global güclərin ortaq məxrəcə gətirilməsi, daha dəqiq desək, maraqlarının uzlaşdırılması ən azı zəfərin özü qədər əhəmiyyətlidir. Cənab İlham Əliyev məhz bu uzlaşmanı təmin etməklə Azərbaycanın uzun illərdən bəri təklif etdiyi əməkdaşlıq formatının realizəsi istiqamətində real addımlara start vermiş oldu. Nəticə etibarilə artıq bölgədə Azərbaycan və Ermənistan arasında kommunikasiya xətlərinin açılması istiqamətində real addımların atılması, həmçinin ölkəmizin tranzit potensialının genişlənməsi istiqamətində çoxsaylı razılaşmalar ölkəmizin hərəkətverici qüvvə kimi çıxış etdiyi uğurlu, təhlükəsiz və bütövlükdə bölgə xalqlarının rifahında ehtiva olunan bir dönmənin başlamasından xəbər verir.

Bəhruz MƏHƏRRƏMOV,
Milli Məclisin deputatı

Qütblərarası ziddiyyətlərin dərinləşdiyi, münaqişələrin daha qlobal və təhlükəli xarakter aldığı bir dövnmədə tarixən əsas münaqişə mərkəzlərindən biri kimi çıxış edən Cənubi Qafqazda sülhə nail olmaqla, əslində, cənab İlham Əliyev yalnız ümumbəşəri dəyərlər zəminində yox, həm də beynəlxalq hüququn və bütövlükdə hüququn aliliyinin təmin edildiyi, investisiya mühiti üçün əlverişli şəraitin formalaşdığı bir status-kvonun yaradılmasına nail olmaqla, bütövlükdə bölgə tarixində yeni bir dövrü başlatmış oldu. Məlumdur ki, uzun bir dövr ərzində özünü beynəlxalq ictimaiyyət kimi təqdim edən bəzi qlobal güclər Azərbaycan və Ermənistan arasında münaqişəyə öz maraqlarının təmini üsulu kimi baxır və mümkün qədər münaqişənin dayanıqlı xarakter alması istiqamətində müxtəlif formalarda, son dövrlərdə isə açıq şəkildə söylər göstərirdi. Adıçəkilən güclər üçün Azərbaycan və Ermənistan arasında sülhün yalnız bir formatı var idi - münaqişənin dondurulması. Bu situasiya isə regionda sülhün və sabitliyin davamlı təhdidinə əsaslanan bir konfiqurasiya meydana çıxarırdı.

Yeni inkişaf yoluna qədəm qoymuş Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq hüquqla təminatı ərazilərindən imtina etməməsi, o cümlədən münaqişənin dondurularaq hər an alovlanmasında ehtiva olunan təhlükəli formata çevrilməməsi istiqamətində qətiyyətli mövqeyi fonunda Cənubi Qafqaz əlverişli coğrafi şəraitinə baxmayaraq, təhlükəsizlik səbəbindən o qədər də etibarlı investisiya mühiti kimi görünmürdü. O cümlədən uzun bir dövr ərzində beynəlxalq güclər Azərbaycanın global əhəmiyyətli layihələri reallaşdırması qarşısında açıq əngəl kimi çıxış edir, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkəmizin potensialının realizəsini özlərinin alternativsiz monopolizasiyalarında saxlamağa cəhd göstərirdilər.

Xüsusən dünyanın bir çox bölgələrində Qərbdən ixrac olunan rəngli inqilablar, ayrı-ayrı cəmiyyətlərin milli dəyərləri ilə üst-üstə düşməyən və müasir mədəniyyət kimi təbliğ olunan tendensiyalar fonunda adıçəkilən güclər Azərbaycanda milli iradə üzərində nəzarəti bərqərar etmək istiqamətində total və təşkil olunmuş fəaliyyət qurmuşdular. Sovet İttifaqı dağıldıqdan sonra 1993-cü ilə qədərki hakimiyyətlərin milli fikri və milli maraqları təmsil etməməsi, iqtidar naminə bütün formalarda sövdələşməyə hazır olan Müttəlibov və AXC-Müsavat ha-

kimiyyətlərdən fərqli olaraq Ulu Öndərin xalqın təkidli tələbi ilə ölkə idarəçiliyinə qayıtması imperializmin bütün planlarını pozdu. Ulu Öndərin bütün addımlarında milli iradəyə və xalqın mənafeələrinə söykənməsi Azərbaycanı bir çox postsovet dövlətlərindən fərqli olaraq forpostda çevrilməyə imkan vermədi. Ulu Öndərin qətiyyəti sayəsində Azərbaycan siyasi müstəqilliyini tam şəkildə bərqərar edə bildi, lakin yuxarıda da qeyd olunan səbəblər ucbatından, o cümlədən əvvəlki hakimiyyətlərin dağıdıcı və neobolşevik təfəkkürü, talançılığı nəticəsində iqtisadiyyatın, demək olar ki, çökməsi fonunda Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyinə doğru addımlaması xeyli zaman tələb etdi.

Ulu Öndər hakimiyyətə gəldikdən sonrakı 10 il ərzində Azərbaycanın dövlət büdcəsini 17 dəfə artırmağa nail olması, bizim real müstəqilliyə gedən yolumuzun başlanğıcı hesab edilən "Əsrin müqaviləsi"ni imzalaması və neft-qaz ehtiyatlarımızın beynəlxalq bazara çıxarılması üçün layihələrin təməllərinin qoyulması ümumi gedişatı dəyişdi. Ümummilli Liderin siyasi varisi cənab İlham Əliyevin Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirməsi və bu istiqamətdə qətiyyətli davranışları Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyinə tam şəkildə nail olunması istiqamətində həlledici amil kimi çıxış etdi. Çoxsaylı maneələrə baxmayaraq, Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın artan güc və imkanları hesabına, o cümlədən milli maraqlar zəminində barışmaz mövqeyi ilə, qlobal xarakterli layihələrin reallaşdırılmasına nail olmaqla respublikamızı sıradan postsovet dövlətindən global aktor statusuna yüksəltdi.

Bir zamanlar özünün təhlükəsizliyi birmənalı şəkildə təhdid olunan Azərbaycan məhz cənab İlham Əliyevin qətiyyəti sayəsində özü çoxsaylı beynəlxalq subyektlər üçün təhlükəsizlik zəmanətçisinə, o cümlədən müstəqilliyinin təminatçısına çevrildi. Zamanında bir çox beyin mərkəzlərinin lüzum görmədiyi halda cənab İlham Əliyevin qətiyyət və uzaqgörənliklə reallaşdırdığı layihələr yalnız Azərbaycanın yox, eyni zamanda Mərkəzi Asiya dövlətləri üçün ümid qapısına çevrildi. Azərbaycanın Vətən müharibəsi və antiterror tədbirlərində qələbəsi ilə bölgədə münaqişəyə son qoyulması və münaqişə dövründə Azərbaycanda beynəlxalq layihələrin icrası, habelə ölkəmizin beynəlxalq öhdəliklərinin vicdanla yerinə yetirilməsi qarşısında hər hansı əngəlin təsirli vasitə